

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1017/2025
07.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Бојане Пауновић и Александра Степановића, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др, због кривичног дела самовлашће из члана 330. став 1. Кривичног законика и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Златана Куртовића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Пазару 21К. бр. 608/23 од 15.01.2025. године и Вишег суда у Новом Пазару Кж1 84/25 од 24.04.2025. године, у седници већа одржаној дана 07.10.2025. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Златана Куртовића поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Пазару 21К. бр. 608/23 од 15.01.2025. године и Вишег суда у Новом Пазару Кж1 84/25 од 24.04.2025. године у односу на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 7) и 9) и члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Пазару 21К. бр. 608/23 од 15.01.2025. године, окривљени АА и ББ оглашени су кривим да су извршили кривично дело самовлашће из члана 330. став 1. Кривичног законика у вези члана 33. Кривичног законика и осуђени су на новчане казне у одређеном износу од по 30.000,00 динара које су дужни да плате у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, а уколико у датом року казне не плате, исте ће бити замењене казном затвора тако што ће се за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. Истом пресудом одлучено је о трошковима кривичног поступка на начин ближе наведен у изреци првостепене пресуде док је оштећени као приватни тужилац ВВ упућен на парнични поступак ради остваривања имовинскоправног захтева.

Пресудом Вишег суда у Новом Пазару Кж1 84/25 од 24.04.2025. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Златана

Куртовића и пресуда Основног суда у Новом Пазару 21К. бр. 608/23 од 15.01.2025. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљених, адвокат Златан Куртовић, због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 7) и 9) и члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев за заштиту законитости, побијане пресуде укине и списе предмета врати првостепеном суду на поновно суђење или да укине пресуду другостепеног суда и предмет врати другостепеном суду на поновно одлучивање или исту преиначи тако да према окривљенима одбије оптужбу приватног тужиоца.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљених Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП), па је на седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те након оцене навода изнетих у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљених је неоснован у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 7) и 9) и члана 439. тачка 1) ЗКП, док је у преосталом делу захтев за заштити законитости недозвољен.

Бранилац окривљених у поднетом захтеву за заштиту законитости наводи да је побијаним пресудама учињена повреда закона из члана 438. став 1. тачка 7) ЗКП јер у конкретном случају овлашћени тужилац не постоји, а ово стога што, по наводима браниоца, приватни тужилац није поднео приватну тужбу у законом прописаном року из члана 65. став 2. ЗКП, имајући у виду да је уређење приватне тужбе поднето по протеклу тромесечног рока, који је преклузиван.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости Врховни суд оцењује као неосноване.

Одредбом члана 330. КЗ у ставу 3. прописано је да ако је дело из става 1. и 2. учињено на штету грађана, гоњење се предузима по приватној тужби.

Одредбом члана 64. став 2. ЗКП прописано је да поред права из става 1. овог члана, приватни тужилац има права која припадају јавном тужиоцу, осим оних која јавни тужилац има као државни орган.

Одредбом члана 409. став 1. ЗКП прописано је да тужилац може у току главног претреса, ако оцени да изведени докази указују да је чињенично стање другачије од оног изнетог у оптужници, изменити оптужницу или предложити да се главни претрес прекине ради припремања нове оптужнице, док је у члану 2. став 1. тачка 5) ЗКП прописано да је „тужилац“ јавни тужилац, приватни тужилац и оштећени као тужилац.

Из списка предмета произлази да је приватни тужилац ВВ преко свог пуномоћника, адвоката Плојовић Решада, дана 06.11.2023. године поднео приватну кривичну тужбу првостепеном суду за кривично дело самовлашће из члана 330. став 1.

Кривичног законика у стицају са кривичним делом оштећење туђе ствари из члана 212. Кривичног законика у вези члана 33. и 61. КЗ за догађај који се одиграо 29. октобра, 30. октобра и 01. новембра, а против окривљених АА и ББ.

Имајући у виду напред наведене одредбе закона, очигледно је у овом кривичном поступку против окривљених АА и ББ, који је вођен по приватној тужби приватног тужиоца, за дела за које се гоњење предузима по приватној тужби, поступао овлашћен тужилац и исти је, по налажењу овог суда, благовремено поднео приватну тужбу. Наиме, стоји чињеница да из списка предмета произлази да је извршено прецизирање приватне тужбе дана 18.04.2024. године, међутим исто не утиче на благовременост подношења приватне кривичне тужбе, обзиром да приватни тужилац има право да располаже приватном тужбом током читавог поступка, те да је наведено прецизирање предузето сходно утврђеном чињеничном стању, па су супротни наводи браниоца у којима закључак о ненадлежности приватног тужиоца доноси на основу сопствене оцене члана 65. став 2. ЗКП, оцењени као неосновани.

Бранилац даље у поднетом захтеву за заштиту законитости наводи да је побијаним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, односно да је побијаним пресудама прекорачена оптужба-приватна тужба. Овако означену повреду бранилац образлаже наводима да је у приватној тужби, која је поднета 06.11.2023. године, наведено да се догађај одиграо 29. октобра око 19,00 часова и 30. октобра око 02,00 часа без навођења године, да би потом поднеском од 18.04.2024. године уследило уређење приватне тужбе, тако што је додата година извршења кривичног дела „2023. година“, а првостепеном пресудом окривљени су оглашени кривима за кривично дело из члана 330. КЗ по прецизираној приватној тужби, без навођења у одлуци да је извршено прецизирање приватне тужбе, на који начин, по наводима браниоца, произлази да је суд одлуку донео на бази првобитно поднете приватне тужбе, која није садржала годину извршења кривичног дела те је на овај начин извршено прекорачење оптужбе.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног по оцени Врховног суда су неосновани а ово из следећих разлога:

Одредбом члана 420. став 1. ЗКП прописано је да се пресуда може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе садржано у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници.

Из цитиране законске одредбе произлази да између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истовестности дела. Прекорачење оптужбе на штету окривљеног подразумева измену чињеничног описа дела који је дат у оптужном акту додавањем нове радње извршења, односно веће криминалне воље окривљеног, на који начин се погоршава положај окривљеног у погледу правне оцене дела или кривичне санкције.

По налажењу Врховног суда, у конкретном случају, побијаним правноснажним пресудама није прекорачена оптужба-приватна тужба. Правноснажна пресуда се односи на иста лица - окривљене АА и ББ и на исто кривично дело – самовлашће из члана 330. став 1. Кривичног законика, односно није повређен ни објективни ни субјективни идентитет оптужбе-приватне тужбе и пресуде. Имајући у виду да су битна обележја бића кривичног дела иста и у прецизираној приватној тужби и у изреци

пресуде, односно да постоји истоветност чињеничног описа радње извршења предметног кривичног дела из изреке пресуде са чињеничним описом радње дела датим у прецизираној приватној тужби, то су супротни наводи браниоца о учињеној повреди закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП оцењени као неосновани, јер суд није додао ни нову радњу извршења, ни већу криминалну вољу окривљеног, већ је на основу прецизиране приватне тужбе донео осуђујућу пресуду, а осим тога само време извршења кривичног дела није битно обележје кривичног дела из члана 330. ЗКП, што јасно произилази из његовог законског описа.

Бранилац у поднетом захтеву наводи да је побијаним пресудама учињена повреда закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, с обзиром да недостаје кривица у диспозитиву предметне кривичне тужбе, јер иако је у истом описана виност односно умишљај окривљених, нема свести о заједничком деловању, заједничким радњама и нема конкретизације доприноса сваког окривљеног у њиховим радњама.

Овакви наводи оцењени су од стране Врховног суда као неосновани.

Одредбом члана 330. КЗ прописано је да кривично дело самовлашће чини онај ко самовласно прибавља неко своје право или право за које сматра да му припада.

Из чињеничног описа дела датог у изреци првостепене пресуде произилазе сва законска обележја кривичног дела самовлашће из члана 330. став 1. у вези члана 33. КЗ, за које су окривљени оглашени кривима правноснажним пресудама и то како она објективна која се односе на радњу извршења описану у изреци првостепене пресуде, где се наводи да су „...самовласно прибавили право службености пролаза за које сматрају да им припада, а које право је предмет поступка пред Основним судом у Новом Пазару и односи се на катастарске парцеле у власништву тужиоца ... мацолама рушили бетонску ограду у власништву приватног тужиоца која је подигнута на описаним парцелама, како би себи раскрчили пут ради проласка, а којим радњама су значајно оштетили ствар у власништву приватног тужиоца односно предметну ограду“, тако и она обележја која се тичу субјективног односа окривљених према извршеном делу јер су дело извршили „у стању урачунљивости, свесни забрањености свог дела и свесни дела чије су извршење хтели“. Сходно наведеном, супротни наводи браниоца окривљених оцењени су као неосновани.

У преосталом делу поднетог захтева за заштиту законитости бранилац указује да радњама окривљених није учињено кривично дело, јер понашање окривљених је такво да искључује противправност и друштвену опасност, с обзиром да им је био затворен приступ до породичне куће чиме је створена опасност за њих, па користећи се институтом крајње нужде порушили су део блокова са овог зида ради приступа до своје породичне куће, чиме бранилац на основу сопственог закључка указује на непостојање кривичног дела, те указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и учињену повреду закона из члана 440. ЗКП.

Како одредбом члана 485. став 4. ЗКП којом су прописани разлози због којих окривљени, односно његов бранилац, сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због повреде закона из члана 440.

ЗКП, то је Врховни суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљених у овом делу оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни суд је у смислу одредбе члана 491. став 1. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

Записничар – саветник
Марија Рибарић, с.р.

Председник већа – судија
Мирољуб Томић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић